



**ГЛАВНА СЛУЖБА  
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА  
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска  
78000 Бања Лука  
Владике Платона бб  
Тел: +387(0)51/493-555  
Факс: +387(0)51/493-556  
е-mail: [revizija@gsr-rs.org](mailto:revizija@gsr-rs.org)

---

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији  
Јавне здравствене установе Универзитетска болница Фоча  
за период 01.01-31.12.2021. године**

**Број: РВ062-22**

**Бања Лука, 19.12.2022. године**



## САДРЖАЈ

<b>I</b>	<b>ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....</b>	<b>1</b>
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
<b>II</b>	<b>ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....</b>	<b>5</b>
	Извјештај о ревизији усклађености.....	5
<b>III</b>	<b>РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА .....</b>	<b>7</b>
<b>IV</b>	<b>КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....</b>	<b>9</b>
<b>V</b>	<b>ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ) .....</b>	<b>10</b>
	1. Увод.....	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја .....	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола .....	10
	4. Набавке.....	15
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	16
	6. Финансијски извјештаји.....	17
	6.1. Биланс успјеха .....	17
	6.1.1. Приходи.....	17
	6.1.2. Расходи .....	19
	6.1.3. Финансијски резултат.....	23
	6.2. Биланс стања.....	23
	6.2.1. Актива .....	23
	6.2.2. Пасива.....	26
	6.2.3. Ванбилансна евиденција .....	30
	6.3. Биланс токова готовине .....	30
	6.4. Временска неограниченост пословања .....	31
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе .....	31
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје .....	31



## I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

### Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

#### **Негативно мишљење**

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Универзитетска болница Фоча који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31. децембар 2021. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у пасусу Основ за негативно мишљење, финансијски извјештаји Јавне здравствене установе Универзитетска болница Фоча, не приказују истинито и објективно, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2021. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

#### **Основ за негативно мишљење**

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

#### *Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:*

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године није организован и извршен сходно одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер имовина није означена инвентурним бројевима, стварно стање није утврђено на основу извода и конфирмација салда потраживања, обавеза и новчаних средстава, а земљиште је пописано на основу књиговодствених евиденција. Такође, извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза.

#### *Као што је наведено под тачката 6.1.2., 6.2.1.2. и 6.2.2.2. извјештаја:*

Постројења и опрема су прецијењени у износу од 216.577 КМ и добитак текуће године у износу од 41.567 КМ, а потцијењени су трошкови осталог материјала у износу од 41.567 КМ и губитак ранијих година у износу од 175.010 КМ, јер издавање алата, инвентара и ХТЗ опреме са залиха у употребу је евидентирано на постројења и опрему и није извршен отпис, што није у складу са чланом 8. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 6).

Такође, постројења и опрема су прецијењени у износу од 917.117 КМ и добитак текуће године у износу од 47.619 КМ, а потцијењени су трошкови амортизације у износу од 47.619 КМ и губитак ранијих година у износу од 869.498 КМ, јер није обрачуната амортизација постројења и опреме у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 55 и 62). По наведеном основу прецијењена су остала дугорочна резервисања у износу од 600.470 КМ и губитак ранијих година у износу од 552.850 КМ, а потцијењени остали пословни приходи у износу од 47.619 КМ, јер приходи од донација нису признати на систематској основи у билансу успјеха током периода у којима се признају повезани расходи по основу амортизације, што није у складу са захтјевом МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државних помоћи (параграф 12 и 17) и чланом 28. и 53. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Остала дугорочна резервисања прецијењена су у износу од 14.377.972 КМ за колико су потцијењени разграничени приходи и примљене донације, јер су примљене донације у сталним средствима евидентирани на осталим дугорочним резервисањима, што није у складу са чланом 28. став (8. и 9.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

*Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја:*

Остали расходи прецијењени су у износу од 798.106 КМ за колико је потцијењен губитак ранијих година, јер су расходи из ранијег периода евидентирани у текућој години, што није у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42).

*Као што је наведено под тачком 6.2.1.1. извјештаја:*

Грађевински објекти потцијењени су за износ од 1.006.203 КМ за колико су прецијењене некретнине, постројења и опрема у припреми, јер није извршен пренос дијела средстава у припреми на средства у употреби у складу са чланом 4. став (12) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

*Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. извјештаја:*

Краткорочна потраживања и добитак текуће године прецијењени су за износ од 102.050 КМ за колико су потцијењени расходи од усклађивања вриједности имовине, јер није извршено обезвређење застарјелих потраживања у складу са захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти (параграф 5.5.15).

*Као што је наведено под тачком 6.2.2.3. извјештаја:*

Обавезе су потцијењене у износу од 5.948.089 КМ, губитак ранијих година у износу од 5.506.733 КМ и расходи затезних камата у износу од 441.336 КМ, а прецијењен је добитак текуће године у износу од 441.336 КМ, јер расходи затезних камата, трошкови принудне наплате и припадајуће обавезе нису евидентирани у периоду настанка у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28).

*Као што је наведено под тачком 6.3. извјештаја:*

У Билансу токова готовине одливи готовине из пословних активности прецијењени су за износ од 1.179.048 КМ, а потцијењени су одливи готовине из активности инвестирања у износу од 542.069 КМ и одливи готовине из активности финансирања

у износу од 636.979 KM, јер су одливи готовине за куповину некретнина, постројења и опреме и отплату дугорочних кредита исказани на одливима из пословних активности, што није у складу са чланом 11., 14. и 17. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и захтјевима MPC 7 – Извјештај о токовима готовине (параграф 14, 16 и 17).

*Као што је наведено под тачкама 6.4. и 6.6. извјештаја:*

У Напоменама уз финансијске извјештаје није дато образложење везано за сталност пословања сходно захтјевима MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Такође, Напомене уз финансијске извјештаје не садрже објелодањивања сходно захтјевима MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја, MPC 2 – Залихе, MPC 7 - Извјештај о токовима готовине, MPC 16 - Некретнине, постројења и опрема, MPC 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи, MPC 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина.

### **Кључна питања ревизије**

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2021. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању цјелокупног нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о овим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за негативно мишљење нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

### **Одговорност руководства за финансијске извјештаје**

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

### **Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја**

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје. Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене. Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 19.12.2022. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.



## II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

### Извјештај о ревизији усклађености

#### **Негативно мишљење**

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Универзитетска болница Фоча за 2021. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у пасусу Основ за негативно мишљење, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавне здравствене установе Универзитетска болница Фоча за 2021. годину нису, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

#### **Основ за негативно мишљење**

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

*Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:*

Радни однос на неодређено вријеме заснован је са 49 извршилаца више од броја предвиђеног Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЈЗУ Универзитетска болница Фоча, од чега 10 извршилаца је на радним мјестима која нису систематизована, а 39 извршилаца је више од броја предвиђеног систематизацијом на тим радним мјестима, што није у складу са чланом 26. Закона о раду.

Помоћне књиге непокретности, постројења и опреме нису успостављене, што није у складу са чланом 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Јавна здравствена установа Универзитетска болница Фоча је плате руководиоцима организационих јединица и запосленима на специјализацији, накнаде плата по основу обављеног дежурства и приправности и увећање основне плате по основу посебних и отежаних услова рада обрачунала у вишем или нижем износу од износа прописаних одредбама члана 10. став (2), члана 11. став (3), члана 29. и 30. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске и члана 16. став (3) тачка 4. Посебног колективног уговора за запослене у области здравства у Републици Српској.

*Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:*

Тендерска документација у преговарачким поступком без објаве обавјештења за модернизацију болнице није припремљена према прописаном моделу тендерске документације сходно члану 53. став (3) тачка д. Закона о јавним набавкама.

Набавке средстава за хигијену, горива, услуга збрињавања медицинског отпада, реагенаса, медицинског потрошног материјала, сервисирања медицинске опреме, потрошног материјала за дијализу, намјештаја, гаса, опреме за видео надзор,

лијекова и медицинског материјала, алата и инвентара, одржавање возила и компјутерске опреме у укупном износу од 777.886 КМ извршене су без провођења процедура јавних набавки, што није у складу са чланом 6. и 18. Закона о јавним набавкама.

**Одговорност руководства за усклађеност**

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

**Одговорност ревизора за ревизију усклађености**

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне здравствене установе Универзитетска болница Фоча обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне здравствене установе Универзитетска болница Фоча.

Бања Лука, 19.12.2022. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

### III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

#### Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) приходи по основу пружених услуга у Републици Српској, остали приходи, финансијски приходи, трошкови осталог материјала, трошкови производних услуга, некретнине, постројења и опрема у припреми, разграничени приходи и примљене донације и финансијска средства по амортизованом вриједности признају и евидентирају у складу са чланом 4. став (7), чланом 8., 12., 32. став (8. и 9.), чланом 43., 45., 54. став (4) и чланом 58. и 59. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године и захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти (параграф 3.2.3);
- 3) обрачун амортизације средстава врши до момента док није у потпуности амортизовано или до датума престанка признавања средства у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 55);
- 4) ретроспективне корекције материјално значајних грешака врше сходно захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42);
- 5) врши процјена наплативости и исправка вриједности потраживања сходно захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти (параграф 5.5.15);
- 6) ревалоризација земљишта врши редовно у циљу утврђивања фер вриједности у складу са чланом 51. и 52. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Болнице и захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 31 и 34);
- 7) признавање прихода по основу примљених донација врши у складу са захтјевима МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државних помоћи (параграф 12 и 17);
- 8) расходи и припадајуће обавезе признају и евидентирају у периоду у ком су настали у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграфима 27 и 28);
- 9) на позицијама ванбилансне активе и пасиве евидентира вриједност примљених гаранција, туђи материјал и туђа имовина уступљена на кориштење сходно члану 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године;
- 10) биланс токова готовине сачињава сходно МРС 7 - Извјештај о токовима готовине и одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва и друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 30.06.2022. године;
- 11) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације о примијењеним рачуноводственим политикама, сталности пословања и додатне информације сходно захтјевима МРС и МСФИ.

## Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се:

- 1) запошљавање врши на систематизована радна мјеста, а број запослених извршилаца усклади са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и Законом о раду;
- 2) за пријем извршилаца обезбиједи одобрење од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, како је дефинисано тачком 2. Закључка Владе Републике Српске од 28.01.2015. године;
- 3) изврши усклађивање одлука о платама и накнадама, а да се обрачун плата и накнада врши у складу са чланом 10., 29. и 30. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске, који је у примјени од 01.08.2022. године и чланом 21. Посебног колективног уговора за запослене у јавним установама у области здравства, који је у примјени од 25.01.2022. године;
- 4) успостави помоћна књига основних средстава у складу са чланом 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 5) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се успостави јединица за интерну ревизију, изврши попис пословних процеса и идентификују и процијене ризици;
- 6) путни налози за службена путовања попуњавају у складу са тачком 10. Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- 7) контрола књиговодствених исправа и евидентирање пословних догађаја врши сходно члану 24. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Универзитетска болница Фоча и члану 9. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 8) врши израда тендерске документације, објава плана јавних набавки и основних елемената уговора и да се за набавке роба и услуга примјењују одредбе Закона о јавним набавкама како је прописано чланом 6., 17., 18., 53., 70. и 75. наведеног закона;
- 9) годишњи програм рада и финансијски план доставља Влади Републике Српске на сагласност сходно члану 19. став (1) тачка 1. Закона о систему јавних служби;
- 10) врши обрачун припадајућег пореза и доприноса код отпремнина, новчаних помоћи и уговора за обављање стручног оспособљавања и усавршавања у складу са одредбама Закона о порезу на доходак и Закона о доприносима;
- 11) основни капитал исказан у пословним књигама и основни капитал у судском регистру међусобно ускладе, како је дефинисано чланом 22. Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској.

Препоручује се Управном одбору Болнице да обезбиједи да се:

- 12) изврши усклађивање Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Болнице са МРС и МСФИ у вези признавања и евидентирања имовине, обавеза, расхода и прихода.

#### **IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ**

- Закон о систему јавних служби;
- Закон о здравственој заштити, члан 124;
- Закон о здравственом осигурања;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској, члан 22. и 26;
- Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у области здравства;
- Закон о раду, члан 5-17; члан 26-96, члан 204-208;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII, XIII;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида члан 26. и 27;
- Закон о унутрашњем платном промету;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Одлука о утврђивању цијене рада у области здравства и социјалне заштите;
- Одлука о партиципацији;
- Статут Јавне здравствене установе Универзитетска болница Фоча;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

## V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

### 1. Увод

Јавна здравствена установа Универзитетска болница Фоча (у даљем тексту: Болница) је основана од стране Владе Републике Српске (у даљем тексту: Оснивач) на основу Одлуке о оснивању јавне здравствене установе Универзитетска болница Фоча од 11.01.2013. године која настаје подјелом јавне здравствене установе Клинички центар Источно Сарајево.

Обављање дјелатности, организација рада и друга значајна питања везано за рад Болнице регулисана су Законом о здравственој заштити ("Службени гласник Републике Српске" број 106/09 и 44/15), Законом о здравственом осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 1/09, 106/09, 110/16, 94/19 и 44/20) и Законом о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“ број 68/07, 109/12 и 44/16).

Органи Болнице су директор и Управни одбор које именује Оснивач, а њихове надлежности уређене су Статутом Болнице.

Болница пружа здравствену заштиту за становништво Републике Српске на подручју ужег здравственог региона, који покрива општине Фоча, Ново Горажде, Вишеград, Чајниче, Рудо и Калиновик. Средства потребна за финансирање рада болнице обезбјеђују се од Фонда здравственог осигурања Републике Српске, буџета Републике Српске, осигуравајућих организација, корисника здравствене заштите и обављањем научне и научно-истраживачке дјелатности. Основна дјелатност Болнице је обављање специјализоване поликлиничке (стационарне) здравствене заштите из свих грана медицине. Болница организује дио наставе са Медицинским факултетом Фоча и служи као наставна база.

Средства за финансирање Болнице у 2021. години највећим дијелом су обезбијеђена из прихода од пружања услуга из области акутног болничког лијечења, интензивне његе и консултативно-специјалистичке здравствене заштите секундарног и терцијарног нивоа.

Финансијско пословање се обавља преко рачуна отворених код пословних банака.

У складу са чланом 20. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске, Болница је доставила примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2021. године на основу којих је извршена преформулација дијела налаза у извјештају. Достављене примједбе нису имале утицаја на дато мишљење.

**Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.**

### 2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Болнице.

### 3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање Болнице и система интерних контрола су дефинисани постојећим интерним актима (Статут, Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЈЗУ Универзитетска болница Фоча, Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Универзитетска болница Фоча, Правилник о јавним набавкама робе, услуга и радова у ЈЗУ

Универзитетска болница Фоча, Правилник о раду и Правилник о канцеларијском пословању).

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЈЗУ Универзитетска болница Фоча који је донесен у 2019. години, уређена је унутрашња организација рада болнице, организационе јединице унутар болнице, област њиховог рада, руковођење и начин рада, статус запослених, број и структура извршилаца, услови за обављање послова и радних задатака, опис послова и радних задатака радног мјеста, планирање рада, надзор над стручним радом и друга питања значајна за рад болнице.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, систематизовано је 208 радних мјеста за 399 извршилаца. На дан 31.12.2021. године запослено је 466 извршилаца, од чега је 426 на неодређено и 40 извршилаца на одређено вријеме (18 на попуњена радна мјеста из разлога замјене радника који су на боловању, а 22 извршиоца на радна мјеста која нису попуњена).

Структура и стварни број запослених на дан 31.12.2021. године није усклађен са бројем и структуром запослених дефинисаних Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, односно број извршилаца изнад систематизације је 67 од тога 49 на неодређено, а 18 на одређено вријеме. Радни однос на неодређено вријеме са 49 извршилаца није заснован у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, што није у складу са чланом 26. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16, 66/18 и 119/21), којим је прописано да се радни однос заснива у складу са актом о систематизацији. Од наведеног броја, десет извршилаца је запослено на радним мјестима која нису прописана правилником о систематизацији, а 39 извршилаца је више од предвиђеног броја систематизацијом на тим радним мјестима.

Болница није прибавила одобрење од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске за пријем 16 запослених у 2021. години, што није у складу са тачком 2. Закључка Владе Републике Српске од 28.01.2015. године.

Болница је донијела Одлуку о организовању дежурства и приправности, Одлуку о обављању консултативно-специјалистичке здравствене заштите и плаћању накнаде, Одлуку о увећању плате за ангажоване на раду у ковид одјељењу и Одлуку о привременој исплати увећања плата. Наведена интерна акта у дијелу који се односи на обрачун приправности, остваривања накнаде за обављање консултативно-специјалистичке здравствене заштите и увећања плата нису у складу са чланом 29. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 66/18 и 49/21) и чланом 16. Посебног колективног уговора за запослене у области здравства („Службени гласник Републике Српске“ број 72/16, 111/16, 69/17, 108/17, 113/18, 19/19 и 68/19), јер је наведеним одлукама утврђен виши или нижи проценат за остварену приправност у односу на прописану, увећање плате по основу посебних и отежаних услова рада је у већем износу од прописаног, а обрачунате накнаде за пружене услуге консултативно-специјалистичке здравствене заштите и увећање плате за рад у ковид одјељењима нису прописане законом и колективним уговором. Ревизијом је утврђено да:

- руководиоцима основних и унутрашњих организационих јединица обрачунавано је увећање плата на основну плату доктора специјалисте и то у висини до 20% за руководиоце основних јединица и 5% за руководиоце унутрашњих јединица, што није у складу са чланом 10. став (2) тачка 3. и 4. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства

Републике Српске, којим је прописано да се плата руководиоцима основних јединица у наведеном постотку увећава на основу просјечне плате радника са високом стручном спремом те организационе јединице, а руководиоцима унутрашњих јединица на основну плату запосленог;

- основна плата за 23 доктора медицине за вријеме трајања специјализације утврђена је у већем износу, јер је обрачуната по коефицијентима у распону од 12,13 до 13,64 који не одговарају трећем платном разреду за докторе медицине у распону од 10,44 до 11,61 како је прописано чланом 11. став (3) Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске. Претходно наведено је исправљено у 2022. години;
- накнада за дежурство је обрачуната у мањем износу од 01.06.2021. године и то на начин да за дане дежурства понедељак – четвртак накнада се обрачунавала у висини 4,5% од основне плате доктора специјалисте умјесто у висини од 5% основне плате запосленог, док се за дане дежурства петак-недјеља обрачунавала у висини од 7% основне плате доктора специјалисте умјесто у висини од 7,8% основне плате запосленог, што није у складу са чланом 30. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске. Накнада за дежурство се током цијеле године обрачунавала примјеном стопа на висину основне плате специјалисте, умјесто на основну плату запосленог, чиме је докторима супспецијалистима мање обрачуната, а докторима медицине више обрачуната;
- накнада за рад у приправности се обрачунавала на начин да је на нивоу одјељења утврђен износ (од 5% до 145% основне плате доктора специјалисте), а затим је обрачунати износ сразмјерно распоређен броју запослених тог одјељења. Наведено је вршено на основу Одлуке о организовању дежурства и приправности која није у складу са чланом 29. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске, којим је прописано да се приправност утврђује у износу до 1,5% или до 2,5% основне плате за дане приправности у зависности да ли је запослени обављао или није обављао радне задатке;
- запосленима који раде у Служби за патологију и цитолошку дијагностику увећана је плата по основу посебних и отежаних услова рада за 10% на основу Одлуке привременој исплати увећања плата, што није у складу са чланом 16. став (3) тачка 4. Посебног колективног уговора за запослене у области здравства у Републици Српској, којим је дефинисано да се запосленима који раде на цитолошким и патолошким лабораторијама основна плата увећава до 5%;
- запосленима који су пружали консултативно-специјалистичке услуге у другим здравственим установама (Домови здравља Рогатица, Калиновик, Вишеград, Чајниче, Гацко и Рудо) обрачуната је накнада за обављене прегледе (у висини 5 КМ и 20 КМ по обављеном прегледу), а према Одлуци о обављању консултативно-специјалистичке здравствене заштите и плаћању накнаде. Наведна накнада није прописана одредбама Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Универзитетска болница Фоча (јануар 2015. године) нису у довољној мјери прописана правила признавања, вредновања и евидентирања имовине, обавеза, расхода, прихода и осталих пословних догађаја који су карактеристични за Болницу и иста нису ажурирана са измјенама МРС и МСФИ. Чланом 65. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Универзитетска болница Фоча је прописано да се расходи признају у обрачунском периоду када је извјесно да ће издатак (трошак)



донијети економску корист у будућем периоду, односно испунити услове да се призна као имовинска позиција у билансу стања, што није у складу са захтјевима Концептуалног оквира за финансијско извјештавање (параграф 4.47) којим је прописано да се расходи признају у билансу успјеха када настане смањење будућих економских користи, повезано са смањењем имовине или повећањем обавеза. Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Универзитетска болница Фоча је прописано да се за алат, инвентар, амбалажа и аутогуме чији је вијек трајања до годину дана и вриједности до 1.000 КМ, по стављању у употребу, отпис врши у износу од 50% вриједности, а остатак по расходовању. Наведени рачуноводствени третман алата, инвентара и ХТЗ опреме чији је вијек трајања до годину дана није у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 6) којим је прописано да некретнине, постројења и опрема представљају материјалне ставке за које се очекује да ће се користити дужи од једног обрачунског периода. Такође, истим нису утврђене рачуноводствене политике за процјену и вредновање ненаплативих потраживања .

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Универзитетска болница Фоча прописано је успостављање књиге основних средстава, али иста није успостављена сходно члану 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15 и 78/20), због чега није омогућена аналитичка евиденција и хронолошки приказ промјена извршених пословних догађаја на средствима, детаљни подаци о средству као што је јединица мјере, назив добављача и друге релевантне карактеристике сваког појединачног средства. Пописне листе непокретности, постројења и опреме се користе као помоћна евиденција сталних средстава, којима нису додијељени инвентурни бројеви за свако појединачно средство, што онемогућава идентификацију појединачне имовине, систематично повезивање са главном књигом, валидну обраду пописа и не пружа податке о правој вриједности појединачних средстава и укупне имовине.

Годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године није извршен у складу са чланом 14.,15.,17. и 18. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21), јер комисија за попис није утврдила стварно стање на основу извода и конфирмација салда потраживања, обавеза и новчаних средстава, земљиште није пописано на основу података из земљишних евиденција, у комисији за попис су именована лица која воде евиденцију о промјенама на имовини и обавезама које су предмет пописа, пописне листе нису овјерене од стране одговорног лица и нису сачињене у два примјерка, а комисија за попис није сачинила план рада. Некретнине, постројења и опрема нису означени инвентурним бројевима у складу са начелима уредног инвентарисања чиме није омогућено пописом утврдити појединачни обухват, тачно означавање и физичко и вриједносно одступање између књиговодственог и стварног стања у складу са чланом 2. и 4. наведеног правилника. Некретнине, постројења и опрема су пописани према називу и количини имовине без тачне локације просторије у одјељењима, а на истима је извршено уписивање обрачуна амортизације и исказано садашње стање. Извјештај о попису не садржи упоредне прегледе књиговодственог и стварног стања пописане имовине и обавеза у складу са чланом 20. наведеног правилника.

На путним налозима за службена путовања у иностранство не евидентира се вријеме преласка границе, чиме није могуће утврдити вријеме проведено у иностранству, како је прописано тачком 10. Одлуке о висини накнаде трошкова за

службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 57/21).

Болница није сачинила годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2021. годину, што је прописано Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22). Такође, није успостављена књига пословних процеса, идентификовани и процијењени ризици као ни друге захтијеване активности у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 99/17). Болница није успоставила јединицу за интерну ревизију према члану 19. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору.

Контролне активности улазних рачуна нису вршене на начин да се прије евидентирања утврди потпуност, тачност и законитост како је прописано чланом 24. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Универзитетска болница Фоча, због чега није омогућено праћење реализације уговора.

Евидентирање одређених књиговодствених исправа у пословним књигама су вршена у збирним износима на крају мјесеца чиме су нарушени принципи уредног књиговодства, а евидентирања нису вршена у роковима прописаним чланом 9. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у већини тачака овог извјештаја.

**Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се:**

- **запошљавање врши на систематизована радна мјеста, а број запослених извршилаца усклади са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и Законом о раду;**
- **за пријем извршилаца обезбиједи одобрење од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, како је дефинисано тачком 2. Закључка Владе Републике Српске од 28.01.2015. године;**
- **изврши усклађивање одлука о платама и накнадама, а да се обрачун плата и накнада врши у складу са чланом 10., 29. и 30. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске, који је у примјени од 01.08.2022. године и чланом 21. Посебног колективног уговора за запослене у јавним установама у области здравства, који је у примјени од 25.01.2022. године;**
- **успостави помоћна књига основних средстава у складу са чланом 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;**
- **поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;**
- **путни налози за службена путовања попуњавају у складу са тачком 10. Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;**

- *успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се успостави јединица за интерну ревизију, изврши попис пословних процеса и идентификују и процијене ризици;*
- *контрола књиговодствених исправа и евидентирање пословних догађаја врши сходно члану 24. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈЗУ Универзитетска болница Фоча и члану 9. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.*

*Препоручује се Управном одбору Болнице да обезбиједи да се изврши усклађивање Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Болнице са МРС и МСФИ у вези признавања и евидентирања имовине, обавеза, расхода и прихода.*

#### **4. Набавке**

Планом јавних набавки за 2021. годину планиране су набавке укупне вриједности 2.158.000 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: без ПДВ-а). Према извјештају о реализацији у току године проведено је 34 поступка набавки у износу од 4.413.071 КМ без ПДВ-а, од чега преговарачким поступком без објаве обавјештења (3.272.465 КМ), отвореним поступком (911.727 КМ), конкурентским захтјевом за доставу понуда (173.891 КМ) и директним споразумом (54.989 КМ). Набавке су реализоване у већем износу од плана по основу извршене набавке модернизације болнице.

Проведене набавке се односе на грађевинске радове на модернизацији болнице, радове на реконструкцији простора за ковид одјељења, хируршке конце и стаплере, имплантациони материјал за ортопедију, медицински потрошни материјал, храну, превоз радника и медицинску опрему.

Ревизијским испитивањем обухваћено је 9 поступака (један отворени, четири конкурентска захтјева, три преговарачка поступка без објаве обавјештења и један директни споразум) укупне вриједности 3.527.807 КМ без ПДВ-а, што чини 80% реализованих набавки (у даљем дијелу текста ове тачке сви износи су без ПДВ-а).

Преговарачки поступак без објаве обавјештења је проведен за набавку додатних радова по основу пројекта "Модернизација ЈЗУ Универзитетска болница у Фочи" односно реконструкција и доградња централног објекта „Б“ и набавку опреме у вриједности од 2.799.359 КМ са добављачем са којим је првобитно закључен основни уговор. Наведена набавка је покренута на основу Закључка Владе Републике Српске од 11.11.2021. године, гдје је извор финансирања обезбијеђен из Буџета Републике Српске. Тендерска документација у вези наведене набавке није припремљена према прописаном моделу тендерске документације, јер образац за цијену понуде не садржи ставке описа радова, јединицу мјере по којој се радови обрачунавају (комади или јединица масе), количину радова, цијену по јединици мјере, укупну цијену по ставци, већ је наведена укупна вриједност за сродну групу радова, што није у складу са чланом 53. став (3) тачка д. Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Српске“ број 38/14) и чланом 5. Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда („Службени гласник БиХ“ број 90/14 и 20/15).

Код набавке хране (140.000 КМ), збрињавање медицинског инфективног отпада (29.500 КМ), превоза радника (26.974 КМ), канцеларијског материјала (20.341 КМ),

видео бронхоскопа (26.900 КМ), реконструкција и припрема простора за ковид-19 одјељења (454.974 КМ) чланови комисије нису потписали изјаву о непристрасности и повјерљивости, приликом именовања комисије нису именовани замјенски чланови и није донесен Пословник о раду комисије сходно члану 3., 7. и 9. Правилника о успостављању и раду комисије за набавке („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 103/14).

Преговарачки поступак без објаве обавјештења је проведен за реконструкцију и припрему простора за ковид-19 одјељења у вриједности од 454.974 КМ на основу посебне Одлуке из разлога крајње хитности и непредвиђених околности, а средства су обезбијеђена крајем 2020. године из Компензационог фонда Републике Српске.

Планиране набавке за средства за хигијену (20.202 КМ), гориво (33.408 КМ), услуге збрињавања медицинског отпада (118.332 КМ), реагенсе (124.884 КМ), медицински потрошни материјал (17.436 КМ), гас (326.727 КМ), сервисирање и поправку медицинске опреме (25.370 КМ) и потрошни материјал за дијализу (43.779 КМ) су извршене без провођења поступака прописаних одредбама Закона о јавним набавкама, што није у складу са чланом 6. и 18. истог закона. Такође, Болница није планирала ни доносила посебне одлуке за покретање набавки намјештаја (13.141 КМ), опреме за видео надзор (8.509 КМ), лијекова и медицинског материјала (14.981 КМ), алата и инвентара (8.600 КМ), одржавање возила (1.810 КМ) и компјутерску опрему и тонере (20.706 КМ), што није у складу са чланом 6., 17. и 18. Закона о јавним набавкама.

Болница није на својој веб страници објавила план набавки, информације о преговарачком поступку без објаве обавјештења, одлуке о избору најповољнијег понуђача, одлуке о поништењу поступка и образац реализације уговора, што није у складу са чланом 17., 28. став (4), чланом 70. став (6) и чланом 75. став (2) Закона о јавним набавкама и чланом 2. Упутства о објави основних елемената уговора и измјена уговора („Службени гласник БиХ“ број 56/15).

Фонд здравственог осигурања Републике Српске је проводио централизоване набавке лијекова са Основне болничке листе за здравствене установе у Републици Српској и достављао уговоре Болници. За реализоване количине лијекова Фонд здравственог осигурања је вршио плаћања, а за тај износ умањивао средства Болници према уговору о пружању болничких здравствених услуга.

***Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се врши израда тендерске документације, објава плана јавних набавки и основних елемената уговора и да се за набавке роба и услуга примјењују одредбе Закона о јавним набавкама како је прописано чланом 6., 17., 18., 53., 70. и 75. наведеног закона.***

## **5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана**

Болница је донијела Пословни план за 2021. годину (јануар 2021. године) у којем је садржан Финансијски план, План људских ресурса, План и програм стручног усавршавања, План набавки за 2021. годину и План превентивног и текућег одржавања. Управни одбор је усвојио Пословни план 02.07.2021. године у складу са чланом 17. Закона о систему јавних служби и чланом 25. и 30. Статута ЈЗУ

Универзитетске болнице Фоча, али исти није достављен Оснивачу на сагласност, што није у складу са чланом 19. став (1) тачка 1. Закона о систему јавних служби.

Укупни приходи су планирани у износу од 19.501.000 КМ, док су расходи планирани у износу од 19.491.000 КМ.

Планирани приходи за 2021. годину односе се највећим дијелом на приходе од Фонда здравственог осигурања Републике Српске у износу од 17.279.000 КМ (по основу уговора о регулисању међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга осигураним лицима), партиципације (400.000 КМ), приходе од дониране опреме (900.000 КМ), остале пословне приходе (150.000 КМ), приходе од донација и дотација (700.000 КМ), приходе од закупнина (2.000,00 КМ) и остале непоменуте приходе (50.000 КМ).

Планирани расходи односе се највећим дијелом на трошкове бруто зарада, накнада зарада и осталих личних примања (11.606.300 КМ), трошкове горива и енергије (285.000 КМ), трошкове медицинског и немедицинског материјала (4.135.500 КМ), трошкове отпремнина, награда и помоћи (87.000 КМ), трошкове услуга одржавања (163.000 КМ), трошкове комуналних услуга (62.000 КМ), трошкове непроизводних услуга (85.500 КМ), трошкове збрињавања медицинског отпада (150.000 КМ), расходе камата по кредитима (400.000 КМ), камате на неплаћене рачуне (50.000 КМ), отпис ситног инвентара (40.000 КМ) и амортизација (2.100.000 КМ).

Финансијски план по свом садржају суштински не представља финансијски план, већ план Биланса успјеха, јер су истим планиране обрачунске категорије расхода које не подразумевају одливе средстава.

***Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се годишњи програм рада и финансијски план доставља Влади Републике Српске на сагласност сходно члану 19. став (1) тачка 1. Закона о систему јавних служби.***

## **6. Финансијски извјештаји**

Финансијски извјештаји Болнице припремљени су и презентовани у обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 63/16).

Поред образаца наведених правилником, Болница је сачинила и Извјештај о пословању за 2021. годину, гдје је исказано извршење финансијског плана Болнице за 2021. годину. Укупни приходи су исказани у износу од 23.640.237 КМ, што је 21% више од планираних, а укупни расходи су исказани у износу од 22.056.717 КМ, што је 13% више од планираних.

### **6.1. Биланс успјеха**

#### **6.1.1. Приходи**

У обрасцу Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату у периоду) исказани су укупни приходи у износу од 23.640.223 КМ, а чине их пословни приходи, финансијски приходи и остали приходи. Према налазу ревизије укупни приходи су потцијењени за износ од 47.619 КМ.

**Пословни приходи** су исказани у износу од 23.576.384 КМ, а чине их приходи од продаје учинака и остали пословни приходи.

Приходи од продаје учинака исказани су у износу од 18.694.675 КМ, а чине их приходи од продаје учинака повезаним правним лицима (18.237.849 КМ) и приходи од продаје учинака на домаћем тржишту (456.826 КМ).

Приходе од продаје учинака чине приходи од пружених услуга за акутно болничко лијечење, интензивну његу и дневну болницу (10.647.285 КМ), услуга консултативно-специјалистичке заштите и услуга секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите (6.918.464 КМ), услуга примарне здравствене заштите (222.091 КМ), услуга гинекологије (29.864 КМ), услуге хемодијализе (454.471 КМ), услуге пружене ино осигураницима (50.227 КМ), санитетског превоза (57.196 КМ), услуге здравствене заштите настале употребом моторног возила или штетном радњом трећег лица (71.188 КМ), као и приходи од наплаћене партиципације од корисника здравствене заштите (456.826 КМ). Наведени приходи су умањени по коначном обрачуна Фонда здравственог осигурања у износу од 212.936 КМ за ефекте услуга које су извршиле друге здравствене установе, прекорачења у прописаним лијековима на рецепт, рефундација и контроле извршених услуга.

Приходи од продаје учинака повезаним правним лицима су прецијењени за износ од 18.237.849 КМ, за колико су потцијењени приходи од продаје учинака на домаћем тржишту, јер приходи остварени од Фонда здравственог осигурања Републике Српске, који није повезано правно лице, евидентирани су на приходе од повезаних правних лица, што није у складу са чланом 49. став (2) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Болница је у складу са Правилником о основама за закључивања уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2021. години („Службени гласник Републике Српске“ број 126/20) и Одлуком о начину финансирања здравствене заштите у Републици Српској у 2021. години („Службени гласник Републике Српске“ број 1/21 и 9/21) са Фондом здравственог осигурања Републике Српске закључила Уговор о регулисању међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга осигураним лицима Фонда у 2021. години у износу од 16.661.057 КМ, а затим Анексима уговора усљед повећаног обима рада изазваног пандемијом ковид-19 повећала вриједност на 17.761.057 КМ.

На основу наведених уговора Болница испоставља мјесечне фактуре, од тога за примарну здравствену заштиту, гинекологију и услуга секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите у висини једне дванаестине, а за остале по броју обављених услуга. На крају године Фонд здравственог осигурања је Болници доставио коначан обрачун.

Остали пословни приходи исказани су у износу од 4.881.709 КМ, а чине их приходи од премија, субвенција, дотација, регреса и подстицаја, приходи од донација, приходи од закупнина и остали пословни приходи по другим основама.

Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса и подстицаја највећим дијелом се односе на субвенције Министарства здравља и социјалне заштите (504.140 КМ) и субвенције Компензационог фонда Републике Српске (343.427 КМ), које су додјељене у сврху измирења насталих обавеза проузрокованих пандемијом ковид-19 и то повећаних трошкова медицинског гаса, специфичних лијекова за ковид, реагенаса, потрошног материјала и трошкова збрињавања медицинског отпада.

Приходе од донација највећим дијелом чине приходи у висини обрачунате амортизације дониране опреме (1.475.068 КМ) и донације заштитне опреме (маски, одијела и рукавица), ковид-19 тестова и другог медицинског потрошног материјала

(2.206.879 KM) од стране Владе Републике Српске која је упутствима Републичког штаба за ванредне ситуације и закључцима Компензационог фонда Републике Српске задужила Фонд здравственог осигурања Републике Српске и ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске да сукцесивно испоручују сходно потребама болнице.

Приходи од донација и добитак текуће године потцијењени су у износу од 47.619 KM за колико су прецијењени разграничени приходи и примљене донације (тачка 6.2.2.2. извјештаја), јер приходи од донација нису признати на систематској основи у билансу успеха током периода у којима се признају повезани расходи по основу амортизације, што није у складу са захтјевом MPC 20 – Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државних помоћи (параграф 17).

Пословни приходи по другим основама односе се највећим дијелом на приходе од пружених здравствених услуга Казнено-поправном заводу Фоча и домовима здравља (134.262 KM). Пословни приходи по другим основама прецијењени су у износу од 134.262 KM за колико су потцијењени приходи од продаје учинака, јер приходи остварени од продаје учинака (пружања здравствених услуга) евидентирани су на остале пословне приходе, што није у складу са чланом 53. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

**Финансијски приходи** су исказани у износу од 10.506 KM, а односе се на позитивне курсне разлике (22 KM) и остале финансијске приходе (10.484 KM). Остали финансијски приходи прецијењени су за износ од 7.523 KM за колико су потцијењени остали приходи, јер су остали приходи (добити од продаје материјала по основу старог гвожђа) евидентирани на финансијске приходе, што није у складу са чланом 53. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

**Остали приходи** су исказани у износу од 53.333 KM, а односе се на добитке по основу продаје нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме (6.000 KM) и приходе од смањења обавеза и остали непоменути приходи (47.333 KM).

***Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се приходи по основу пружених услуга у Републици Српској, остали приходи и финансијски приходи евидентирају у складу са чланом 54. став (4), чланом 59. став (7) и чланом 58. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године.***

### 6.1.2. Расходи

Расходи су исказани у укупном износу од 22.056.717 KM. Чине их пословни расходи (20.870.734 KM), финансијски расходи (344.564 KM) и остали расходи (841.419 KM). Према налазу ревизије укупни расходи су прецијењени за износ од 188.409 KM.

**Пословни расходи** се односе на трошкове материјала, трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних примања, трошкове производних услуга, трошкове амортизације, нематеријалне трошкове и трошкове пореза и доприноса.

Трошкови материјала исказани су у износу од 6.220.407 KM, а чине их највише расходи за трошкове лијекова и медицинског потрошног материјала (4.891.286 KM), трошкови медицинског гаса (364.338 KM), трошкови хране (177.366 KM), трошкови техничког материјала (122.554 KM), трошкови канцеларијског материјала (59.857

КМ), трошкови материјала за хигијену (77.131 КМ), трошкови осталог материјала - отпис алата, инвентара и ХТЗ опреме (143.669 КМ), трошкови огрева (205.729 КМ), трошкови електричне енергије (99.255 КМ) и трошкови нафтних деривата (39.087 КМ).

Набавке алата, инвентара и ХТЗ опреме су евидентирани на залихама, а издавањем истог са складишта у употребу вршено је евидентирање на постројења и опрему и признавање трошкова материјала у висини од 50% вриједности у корист исправке вриједности постројења и опреме. Евидентирање преосталих 50% на трошкове материјала врши се у обрачунском периоду када се пописом установи да алат, инвентар и ХТЗ опрема није за употребу и да треба да се расходује. Наведено евидентирање алата, инвентара и ХТЗ опреме није у складу са чланом 8. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике којим је прописано да се алат, инвентар и ХТЗ опрема на складишту по издавању у употребу у цјелини отписује и евидентира на алат, инвентар и ХТЗ опрема у употреби. По овом основу прецијењена су постројења и опрема (216.577 КМ) и добитак текуће године (41.567 КМ), а потцијењени су трошкови осталог материјала (41.567 КМ) и губитак ранијих година (175.010 КМ).

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода исказани су у износу од 12.046.821 КМ, а чине их трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада и остали лични расходи.

*Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада* су исказани у износу од 11.754.936 КМ, а односе се на бруто зараде за период јануар-децембар 2021. године (11.724.162 КМ) и трошкове бруто накнада члановима управног одбора (30.773 КМ).

Лична примања запослених у Болници дефинисана су Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске, Посебним колективним уговором за запослене у области здравства и Одлуком о утврђивању цијене рада у области здравства и социјалне заштите.

Ревизијом је утврђено да обрачун личних примања није вршен у складу са наведеном регулативом (тачка 3. извјештаја).

Накнаде члановима управног одбора обрачунате су у висини од 350 КМ мјесечно за предсједника и 300 КМ за чланове, у складу са Одлуком о накнади за рад у Управном одбору.

За лица са којима је закључен уговор о стручном оспособљавању и усавршавању, није обрачунат припадајући допринос, сходно члану 7. став (1) тачка 3. Закона о доприносима којим је дефинисано да се допринос за пензијско и инвалидско осигурање и здравствено осигурање плаћа за вријеме обављања стручног оспособљавања и усавршавања.

*Остали лични расходи* су исказани у износу од 291.885 КМ, а односе се на трошкове отпремнина, накнада и помоћи (126.803 КМ), трошкове запослених на службеном путу (15.512 КМ) и трошкове бруто осталих личних расхода у износу од 149.568 КМ. Трошкови отпремнина, награда и помоћи се односе на отпремнине за одлазак у пензију (46.377 КМ), новчане помоћи приликом смрти члана уже породице (59.158 КМ) и новчане помоћи у случају рођења дјетета (21.268 КМ).

За новчане помоћи приликом рођења дјетета и отпремнине приликом одласка у пензију нису обрачунати припадајући порез и доприноси за исплаћене износе изнад висине пореских ослобађања (једне просјечне мјесечне нето плате у Републици Српској према посљедњем објављеном податку Републичког завода за статистику и



три посљедње исплаћене нето плате лицу који одлазе у пензију), што није у складу са чланом 3., 11. и 58. Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“ број 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21 и 119/21) и чланом 3. и 24. Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“, број 114/17, 112/19, 49/21 и 119/21).

Трошкови бруто осталих личних расхода највећим дијелом се односе на трошкове бруто накнада по основу уговора о дјелу и привременим и повременим пословима закључене са физичким лицима ван радног односа.

Остали лични расходи су прецијењени за износ од 40.155 КМ за колико су потцијењени трошкови производних услуга, јер трошкови производних услуга су евидентирани у оквиру осталих личних расхода, што није у складу са чланом 41. став (1) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 187.108 КМ, а чине их највише трошкови транспортних услуга (20.322 КМ), трошкови услуга одржавања (135.902 КМ) и трошкови комуналних услуга (29.480 КМ). Трошкови производних услуга су прецијењени за износ 22.875 КМ, за колико су потцијењени постројења и опрема и добитак текуће године, јер је набавка и уградња видео надзора и противпожарних система евидентирана на трошкове услуга одржавања, што није у складу са чланом 41. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 12).

Трошкови амортизације и резервисања исказани су у износу од 1.959.190 КМ и у потпуности се односе на трошкове амортизације сталних средстава. Болница је за стална средства у употреби примјењивала метод линеарне амортизације према стопама утврђеним у Правилнику о примјени годишњих амортизационих стопа („Службени гласник Републике Српске“ број 47/16). Међутим за већину средстава у задњој години процијењеног вијека трајања није обрачунавала амортизацију, што није у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 55 и 62), који прописују да се амортизација средстава врши до момента док није у потпуности амортизовано или до датума престанка признавања средства. Ревизијом је утврђено да су због наведеног обрачуна амортизације 2021. године и претходних година потцијењени трошкови амортизације (47.619 КМ) и губитак ранијих година (869.498 КМ), а прецијењена постројења и опрема (917.117 КМ) и добитак текуће године (47.619 КМ).

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса) су исказани у износу од 377.014 КМ, а чине их највише трошкови збрињавања медицинског отпада (248.207 КМ), трошкови стручног образовања запослених (26.640 КМ) и остале непроизводне услуге (55.215 КМ)

Трошкови пореза и доприноса исказани су у износу од 43.681 КМ, односе се на обрачунат порез и припадајући допринос на накнаде ван радног односа.

**Финансијски расходи** су исказани у износу од 344.564 КМ, а чине их расходи камата (344.557 КМ) и негативне крусне разлике (7 КМ). Расходи камата се односе на расходе камата по кредитима (306.621 КМ) и затезне и друге камате (37.936 КМ).

Болница није евидентирала доспјеле обавезе по основу затезних камата и трошкова принудне наплате због кашњења у плаћању јавних прихода у 2021. години и претходних година. Болница је са Пореском управом Републике Српске саставила записник о савјештању-усаглашавању обавеза на дан 31.12.2021. године, гдје су

укупне доспјеле обавезе по основу пореског дуга (27.292.641 КМ) од чега су обавезе за трошкове поступка (1.282.604 КМ), а обавезе за камате (4.483.212 КМ). Обавезе за камате у 2021. годину износе 441.336 КМ (деталније објашњено у тачки 6.2.2.3. извјештаја).

Због претходно наведеног, потцијењени су расходи затезних камата и обавезе за камате у износу од 441.336 КМ за колико је прецијењен добитак текуће године, што није у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28), којим је прописано да се расходи и обавезе евидентирају у периоду у ком су настали.

**Остали расходи** су исказани у износу од 841.419 КМ, а чине их губици по основу продаје и расходовања нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме (37.873 КМ) и расходи по основу расходовања залиха материјала и робе и остали расходи (803.545 КМ).

Болница је вршила корекцију грешака из претходног периода, по основу више признатих прихода у ранијем периоду за дозначена средства од Фонда здравственог осигурања Републике Српске, на начин да је евидентирала остале расходе и обавезе у износу од 673.762 КМ. Наведени расходи прецијењени су за износ од 673.762 КМ за колико је потцијењен губитак ранијих година и мање исказан добитак текуће године, јер корекција материјално значајних грешака из претходног периода није извршена у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42) којим је прописано да материјално значајна грешка из претходног периода ако је утицала на позиције биланса успјеха, за износ исправке грешке врши се корекција губитка ранијих година.

Такође, Болница је вршила корекцију грешака из претходног периода по основу неевидентираних обавеза за камате из периода од 01.01.2010. године до 01.05.2019. године према Мјешовитом холдингу „Електропривреда Републике Српске“ а.д. Требиње, на начин да је на остале расходе евидентирала расходе камата и обавезе у износу од 124.344 КМ. По основу наведеног, остали расходи прецијењени су за износ од 124.344 КМ за колико је потцијењен губитак ранијих година и мање исказан добитак текуће године, јер корекција материјално значајних грешака из претходног периода није извршена у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42).

**Расходи од усклађивања вриједности имовине** су потцијењени у износу од 102.050 КМ за колико су прецијењена краткорочна потраживања и добитак текуће године, јер нису извршена обезвређења застарјелих потраживања (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

**Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се:**

- **врши обрачун припадајућег пореза и доприноса код отпремнина, новчаних помоћи и уговора за обављање стручног оспособљавања и усавршавања у складу са одредбама Закона о порезу на доходак и Закона о доприносима;**
- **трошкови осталог материјала и трошкови производних услуга евидентирају у складу са чланом 12., 43. и 45. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године;**
- **обрачун амортизације средстава врши до момента док није у потпуности амортизовано или до датума престанка признавања**

*средства у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 55);*

- *ретроспективне корекције материјално значајних грешака врше сходно захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42).*

### **6.1.3. Финансијски резултат**

У Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2021. године укупни приходи су исказани у износу од 23.640.223 КМ, укупни расходи у износу од 22.056.717 КМ и нето добитак текућег периода у износу од 1.583.506 КМ.

По налазу ревизије добитак текућег периода је потцијењен за 236.028 КМ, јер су укупни приходи потцијењени за 47.619 КМ, а укупни расходи прецијењени за 188.409 КМ (деталније образложено у тачкама 6.1.1. и 6.1.2. извјештаја).

## **6.2. Биланс стања**

### **6.2.1. Актива**

Укупна актива исказана је у износу од 74.679.687 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 24.910.936 КМ и нето вриједности 49.768.751 КМ, а односи се на стална средства, текућа средства и губитак изнад висине капитала.

#### **6.2.1.1. Стална средства**

Стална средства су исказана у износу од 52.758.616 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 24.910.936 КМ и нето вриједности 27.847.680 КМ, а чине их некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине и дугорочни финансијски пласмани. Према налазу ревизије стална средства су прецијењена за износ од 1.110.819 КМ.

**Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине** исказане су у износу од 52.753.907 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 24.910.936 КМ и нето вриједности 27.842.971 КМ, а чине их земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема.

Земљиште је исказано у вриједности од 1.070.027 КМ, по процјени из 2009. године, а након тога није вршена ревалоризација, што није у складу са чланом 51. и 52. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 31 и 34), који налаже да се учесталост ревалоризације врши једном на сваких три или пет година.

Грађевински објекти су исказани у износу 23.474.066 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 8.480.662 КМ и нето вриједности 14.993.404 КМ. Нето вриједност грађевинских објеката највећим дијелом чине зграда болнице (6.831.369 КМ), павиљон I (1.188.528 КМ), павиљон II (2.129.136 КМ), павиљон III (2.179.853 КМ), хемодијализа са онкологијом (2.044.944 КМ), специјалистичка поликлиника (373.088 КМ) и трафостаница (85.285 КМ). У току године грађевински објекти су повећани у вриједности од 495.135 КМ, а највећим дијелом по основу радова на реконструкцији и припреми простора за ковид одјељења.

Болница није извршила пренос дијела средстава у припреми на средства у употреби за вриједност довршених објеката одјељења ангио сале, неурологије и онкологије у износу од 1.006.203 КМ, што није у складу са чланом 4. став (12) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Сходно томе, потцијењени су грађевински

објекти за вриједност од 1.006.203 КМ, за колико су прецијењени некретнине, постројења и опрема у припреми.

Постројења и опрема су исказани у износу 25.641.056 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 16.430.274 КМ и нето вриједности 9.210.782 КМ, највећи дио се односи на медицинску опрему (8.316.606 КМ), опрему за гријање (479.276 КМ), алат и инвентар (204.229 КМ), путничка и санитетска возила (162.114 КМ) и рачунарску опрему (25.933 КМ).

У току године постројења и опрема су повећани у износу од 4.009.201 КМ по основу набавке медицинске опреме из пројекта "Модернизација ЈЗУ Универзитетске болнице у Фочи" која се највећим дијелом односи на опрему за ангиографију, катетеризацију срца и инвазивну кардиологију (1.362.348 КМ), видео гастроскопа (285.480 КМ), болничких кревета са оградама, инфузијским стативима и мадрацима (245.700 КМ), апарата за анестезију са монитором виталних функција (234.257 КМ), радних станица за пријем и подјелу хистопатолошког материјала (111.618 КМ) и апарата за аутоматско бојење плочица у патологији (97.578 КМ).

Болница је за стална средства у употреби примјењивала метод линеарне амортизације, међутим за већину средстава у задњој години процијењеног вијека трајања није обрачунавала амортизацију, што није у складу са параграфом 55. и 62. МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (тачка 6.1.2.1. извјештаја). Због необрачунавања амортизације 2021. године и претходних година прецијењена је опрема за износ од 917.117 КМ (тачка 6.1.2.1. извјештаја).

Постројења и опрема су прецијењена у износу од 216.577 КМ за евидентиран алат инвентар и ХТЗ опрему у употреби (тачка 6.1.2. извјештаја).

Такође, постројења и опрема су потцијењена за износ од 22.875 КМ, јер су радови на уградњи видео надзора и противпожарни системи евидентирани као трошкови одржавања (тачка 6.1.2. извјештаја).

Некретнине, постројења и опрема у припреми исказани су износу од 2.568.758 КМ, а односе се на грађевинске објекте у припреми (1.849.493 КМ) и опрему у припреми (719.265 КМ). Као што је напријед наведено некретнине, постројења и опрема у припреми су прецијењена за 1.006.203 КМ за колико су потцијењени грађевински објекти због неактивирања исте.

**Дугорочни финансијски пласмани** су исказани у износу од 4.709 КМ и у потпуности се односе на учешћа у капиталу зависних правних лица. Према информацији за потребе ревизије односе се на учешћа у капиталу Привредне банке Сарајево филијала Фоча која су евидентирана прије 1992. године за коју Болница нема књиговодствену документацију о власништву улога. Наведена учешћа у капиталу су прецијењена у износу од 4.709 КМ, јер Болница нема уговорна права за финансијски инструмент чиме не испуњава услове за признавање финансијског средства у складу са захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти (параграф 3.2.3). Финансијска средства која се држе до рока доспијећа потцијењена су у износу од 5.404 КМ, за колико су прецијењени готовински еквиваленти и готовина, јер дугорочне обвезнице за измирење ратне штете су евидентирани на готовинске еквиваленте и готовину, што није у складу са чланом 6. став (14) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

**Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се:**

- *ревалоризација земљишта врши редовно у циљу утврђивања фер вриједности у складу са чланом 51. и 52. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Болнице и захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 31 и 34);*
- *некретнине, постројења и опрема у припреми евидентирају у складу са чланом 4. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године;*
- *признавање финансијских средстава врши у складу са захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти (параграф 3.2.3);*
- *финансијска средства по амортизованој вриједности евидентирају у складу са чланом 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године.*

#### **6.2.1.2. Текућа средства**

Текућа средства су исказана у износу од 2.253.154 КМ (брutto вриједности и нето вриједности), а чине их залихе материјала, краткорочна потраживања и готовински еквиваленти и готовина. Према налазу ревизије текућа средства прецијењена су у износу од 102.050 КМ.

**Залихе материјала** исказане су у износу од 1.068.973 КМ (брutto вриједности и нето вриједности), а односе се на залихе лијекова (874.758 КМ), хране (8.271 КМ) потрошног медицинског материјала (33.593 КМ), материјала за одржавање хигијене (9.548 КМ), алата, инвентара и ХТЗ опреме у складишту (123.188 КМ) и канцеларијски материјала (19.617 КМ). Залихе алата, инвентара и ХТЗ опреме издавањем у употребу нису евидентирани у складу са чланом 8. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (тачка 6.1.2. и 6.2.1.1. извјештаја).

**Краткорочна потраживања** су исказана у износу од 677.110 КМ (брutto вриједности и нето вриједности), а односе се на купце у земљи (676.346 КМ) и друга краткорочна потраживања (764 КМ). Купци у земљи се највећим дијелом односе на потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (503.365 КМ), ЈУ Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске (26.195 КМ), ЈЗУ Болница Требиње (11.307 КМ), ЈЗУ Дом здравља Фоча (11.240 КМ), Казнено-поправни завод Фоча (15.221 КМ), Ортопедија Траписти Бања Лука (47.565 КМ) и ЈУ Национални парк Сутјеска (10.101 КМ). Болница није извршила процјену наплативости потраживања и кориговала застарјела потраживања (која нису наплаћена у периоду од 12 мјесеци) у износу од 102.050 КМ, чиме су краткорочна потраживања прецијењена, а расходи од усклађивања имовине потцијењени за наведени износ, што није у складу са захтјевима МСФИ 9 -Финансијски инструменти (параграф 5.5.15) и чланом 46. став (10) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

**Готовински еквиваленти и готовина** су исказани у износу од 505.482 КМ, а односе се на готовинске еквиваленте –хартине од вриједности (5.404 КМ) и готовину (500.078 КМ). Готовина се односи на средства на рачунима код пословних банака (498.251 КМ) и новчана средства у благајни (1.827 КМ). Готовински еквиваленти су

прецијењени за износ од 5.404 КМ због евидентираних обвезница за измирење ратне штете (тачка 6.2.1.1. извјештаја).

**Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се врши процјена наплативости и исправка вриједности потраживања сходно захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти (параграф 5.5.15).**

### 6.2.1.3. Губитак изнад висине капитала

Губитак изнад висине капитала исказан је у износу од 19.667.917 КМ, а односи се на губитак ранијих година по почетном стању (21.251.423 КМ) који је на крају обрачуноског периода без доношења одлуке о покрићу губитка умањен за финансијски резултат (нето добитак) из 2021. године (1.583.506 КМ).

Према налазу ревизије губитак изнад висине капитала мање је исказан за 6.560.469 КМ, јер нису евидентирани из ранијег периода расходи камата (по пореском дугу 5.324.480 КМ и уговора о зајму 182.253 КМ), расходи отписа ситног алата и инвентара (175.010 КМ), трошкови амортизације (869.498 КМ) и ретроспективне корекције материјално значајних грешака (798.106 КМ), а што је наведено под тачкама 6.1.2. и 6.2.2.3. извјештаја. Такође, губитак изнад висине капитала је прецијењен, јер нису евидентирани из ранијег периода приходи од донација по основу дониране опреме (552.850 КМ) и финансијски резултат текуће године (236.028 КМ више утврђен нето добитак текуће године по налазу ревизије), а што је наведено по тачкама 6.1.3. и 6.2.2.2. извјештаја.

### 6.2.2. Пасива

Укупна пасива исказана је у износу од 49.768.751 КМ, а односи се на пословну пасиву коју чине основни капитал, губитак до висине капитала, резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи и обавезе.

#### 6.2.2.1. Капитал

Структуру капитала на дан 31.12.2021. године чине основни капитал у износу од 19.763.041 КМ и губитак до висине капитала у истом износу.

Основни капитал је исказан у износу од 19.763.041 КМ, а чини га државни капитал (19.636.287 КМ) и остали основни капитал (126.754 КМ).

Одлуком Владе Републике Српске о оснивању ЈЗУ Универзитетска болница Фоча средства за почетак рада болнице чине основна средства и опрема болнице која су по основу Диобног биланса Клиничког центра Источно Сарајево на дан 30.06.2012. године припала ЈЗУ Универзитетска болница Фоча. Болница је на основу Диобног биланса преузела и евидентирала државни капитал и остали основни капитал.

У судском регистру по Рјешењу Окружног привредног суда Требиње од 21.5.2013. године уписани и уплаћени капитал Болнице износи 2.000 КМ.

Основни капитал исказан у пословним књигама Болнице на дан 31.12.2021. године и основни капитал у судском регистру нису међусобно усклађени, како је дефинисано чланом 22. Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 67/13, 15/16 и 84/19).

Губитак до висине капитала исказан у износу од 19.763.041 КМ, а односи се на губитак ранијих година. Статутом болнице није дефинисан начин покрића губитка.

**Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се основни капитал исказан у пословним књигама и основни капитал у судском регистру**

**међусобно ускладе, како је дефинисано чланом 22. Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској.**

#### **6.2.2.2. Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи**

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи су исказани у износу од 14.978.442 КМ, а односе се на остала дугорочна резервисања. Према налазу ревизије резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи прецијењени су у износу од 600.470 КМ.

Остала дугорочна резервисања су прецијењена у износу од 14.377.972 КМ за колико су потцијењени разграничени приходи и примљене донације, јер су примљене донације у сталним средствима евидентирани на осталим дугорочним резервисањима, што није у складу са чланом 28. став (8. и 9.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Остала дугорочна резервисања прецијењена су у износу од 600.470 КМ за колико су потцијењени приходи текуће године (47.619 КМ) и прецијењен губитак ранијих година (552.850 КМ), јер Болница није извршила обрачун амортизације дониране опреме и по том основу нису признати приходи од донација на систематској основи у билансу успјеха током периода у којима се признају повезани расходи, што није у складу са захтјевом МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државних помоћи (параграф 12 и 17). Болница за већину основних средстава у задњој години процијењеног вијека није обрачунавала амортизацију (детаљније објашњено у тачки 6.1.2. извјештаја).

Примљене донације односе се највећим дијелом на испоручену медицинску опрему (8.245.125 КМ) и извршену реконструкцију болнице (6.219.537 КМ) од Министарства здравља и социјалне заштите. Споразумом о начину финансирања по пројекту „Модернизација ЈЗУ Универзитетске болнице Фоча“ од 17.05.2019. године у вриједности 16.376.847 КМ утврђено је да Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске врши плаћања добављачу за уговорену вриједност по Уговору "Модернизација ЈЗУ Универзитетске болнице у Фочи". Влада Републике Српске је у оквиру пројекта „Модернизација болница у БиХ“ (Фаза 3) пренијела право власништва над основним средствима са Министарства здравља и социјалне заштите на Болницу у износу од 2.992.311 КМ на основу Одлуке о преносу власништва („Службени гласник Републике Српске“ број 1/18).

**Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се:**

- **разграничени приходи и примљене донације евидентирају сходно члану 32. став (8. и 9.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године;**
- **признавање прихода по основу примљених донација врши у складу са захтјевима МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државних помоћи (параграф 12 и 17).**

### 6.2.2.3. Обавезе

Обавезе су исказане у износу од 34.790.309 KM, а односе се на дугорочне обавезе (8.520.371 KM) и краткорочне обавезе (26.269.938 KM). Према налазу ревизије обавезе су потцијењене у износу од 5.948.069 KM.

**Дугорочне обавезе** су исказане у износу од 8.520.371 KM и чине их обавезе по основу дугорочних кредита и остале дугорочне обавезе.

Дугорочни кредити су исказани у износу од 5.896.169 KM, а односе се на обавезе по основу кредитног задужења код „UniCredit Bank“ а.д. Бања Лука (2.730.507 KM), зајма од Инвестиционо-развојне банке Републике Српске (1.722.851 KM), индиректног кредитног задужења преко Фонда здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту: Фонда здравственог осигурања) (630.529 KM) и индиректног кредитног задужења болнице код Фонда здравственог осигурања по основу зајма Владе Републике Српске (812.282 KM).

У 2015. години Болница је закључила Уговор о зајму са Инвестиционо-развојном банком Републике Српске у износу од 3.000.000 KM, који је одобрен на период од десет година, уз грејс период од 2 године. Током времена Болница је закључила више Споразума о измирењу доспјелих и недоспјелих обавеза, као и три Анекса Уговора о зајму, који су довели до измјене плана и временског периода отплате зајма. Болница по наведеном зајму није евидентирала расходе камата и припадајуће обавезе настале у периоду до 2021.године у износу од 182.253 KM, што није у складу са MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28), чиме је потцијењен губитак ранијих година и обавезе за камате у износу од 182.253 KM.

Болница се кредитно задужила код „UniCredit Bank“ а.д. Бања Лука у 2018. години у износу од 5.000.000 KM, који је одобрен на период од осам година, по фиксној каматној стопи од 3,95%. Болници је у 2020. години од стране банке одобрен мораторијум у износу од 164.378 KM, који се односио на доспјеле, а неплаћене обавезе на име главнице са 30.04.2020. године (трећи и четврти мјесец) у износу од 93.895 KM, камате за трећи и четврти мјесец у износу од 28.716 KM и обрачунате камате за мај, јун и јул мјесец у износу од 41.766 KM. На дан 31.12.2021. године Болница је исказала веће стање по наведеном кредиту у износу од 21.570 KM, јер је доспјеле ануитете по основу мораторијума евидентирала на расходе камата умјесто на смањење дијела дугорочних обавеза који доспијевају за плаћање до годину дана. Наведно је исправљено почетком 2022. године.

Болница је у 2011. години закључила Уговор о преносу кредитних средстава по основу супсидијарног споразума о преносу и реализацији кредита у износу од 2.000.000 KM са Фондом здравственог осигурања. Анексом I дефинисано је да ће се остатак дуга од 982.143 KM, враћати у наредних 10 година са укључених 12 мјесеци грејс периода уз каматну стопу коју чине шестомјесечни Еурибор увећан за маржу од 4,19%.

Болница је у 2009. години, са Фондом здравственог осигурања Републике Српске закључила Уговор о зајму у износу од 2.779.111 KM. По наведеном зајму закључена су два Анекса, којима је регулисано да ће се остатак дуга од 1.265.252 KM враћати у наредних 10 година са укључених 12 мјесеци грејс периода, уз каматну стопу коју чине шестомјесечни Еурибор увећан за маржу од 4,19%, као и да ће се преостали износ од 503.714 KM бити измирен под условима под којим Фонд здравственог осигурања буде измиривао остатак дуга према Влади Републике Српске.



Остале дугорочне обавезе исказане су у износу од 2.624.202 КМ, а односе се на закључен споразум о измирењу дуга по основу више дозначених средстава од стране Фонда здравственог осигурања (2.120.488 КМ) и дијела дуга по основу индиректног кредитног задужења болнице код Фонда здравственог осигурања по основу зајма Владе Републике Српске (503.714 КМ).

На дан 31.12.2021. године, стање дуга је усаглашено према Фонду здравственог осигурања у износу од 4.618.303 КМ, од чега се на дугорочне обавезе односи 4.067.013 КМ, а на краткорочне финансијске обавезе 551.290 КМ.

**Краткорочне обавезе** исказане су у износу од 26.269.938 КМ, а чине их краткорочне финансијске обавезе (1.830.355 КМ), обавезе из пословања (2.496.942 КМ), обавезе за зараде и накнаде зарада (21.496.678 КМ), друге обавезе (104.008 КМ) и обавезе за остале порезе, доприносе и друге дацбине (341.955 КМ).

Краткорочне финансијске обавезе су исказане у износу од 1.830.355 КМ, а односе се на дио дугорочних финансијских обавеза које за плаћање доспијевају у периоду од годину дана по основу зајма и споразума према Фонду здравственог осигурања (551.290 КМ), кредита код „UniCredit Bank“ а.д. Бања Лука (638.894 КМ) и зајма од Инвестиционо-развојне банке Републике Српске (640.171 КМ).

Обавезе из пословања су исказане у износу од 2.496.942 КМ, а односе се на обавезе према добављачима у земљи (2.492.375 КМ) и иностранству (4.567 КМ).

Обавезе за зараде и накнаде зарада у износу од 21.496.678 КМ, односе се на неизмирене обавезе по основу обавеза за нето зараде и накнаде зарада за новембар и децембар 2021. године (1.273.200 КМ), порез на плату за новембар и децембар 2021. године (68.598 КМ), доприносе на плату за новембар и децембар 2021. године (650.729 КМ) и неизмирене обавезе по основу пореза и доприноса из периода од 2011. године до 2019. године (19.504.150 КМ).

Рјешењем Министарства финансија Републике Српске (од 19.04.2016. године) одобрено је одгођено плаћање пореског дуга на период од 60 мјесечних анuitета уз грејс период од једне године у укупном износу од 3.344.530 КМ и обрачунатим каматама у укупном износу од 1.754.563 КМ од дана доспијећа пореског дуга до коначне отплате дуга.

Болница је исказала обавезе по основу пореза и доприноса у укупном износу од 20.223.477 КМ, док је приликом усаглашавања стања пореског дуга на дан 31.12.2021.године са Пореском управом Републике Српске – Подручни центар Требиње утврђено стање пореског дуга у износу од 27.292.641 КМ. Пореска управа Републике Српске није вршила затварање обавеза за појединачне уплате по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у износу од 1.303.346 КМ, док је Болница истим евидентирала смањење обавезе за порески дуг. Пореска управа Републике Српске је вршила обрачун камате на пореске обавезе које нису плаћене у прописаном року у износу од 4.483.212 КМ (4.041.876 КМ ранији период и 441.336 КМ за 2021.годину). Такође, трошкови принудне наплате и посебне таксе у поступку принудне наплате су утврђени у износу од 1.282.604 КМ. У периоду настанка пословног догађаја Болница није евидентирала расходе и обавезе по основу затезних камата и трошкова принудне наплате у износу од 5.765.816 КМ, што није у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28). Због претходно наведеног потцијењене су обавезе по основу затезних камата и трошкова принудне наплате (5.765.816 КМ), расходи затезних камата (441.336 КМ) и губитак ранијих година (5.324.480 КМ), а прецијењен добитак текуће године (441.336 КМ).

У току ревизије, Пореска управа Републике Српске је донијела три Рјешења којима се утврђује застара права на наплату пријављених пореских обавеза у износу од 9.245.992 КМ и то за камату (1.448.578 КМ), порезе и доприносе (7.074.805 КМ) и трошкове поступка принудне наплате (726.607 КМ).

Друге обавезе су исказане у износу од 104.008 КМ, а односе се на обавезе према запосленима за накнаду трошкова на службена путовања (1.186 КМ), превоз (3.599 КМ), отпремнине (11.190 КМ), обавезе за накнаде члановима управног одбора (12.400 КМ) и обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима (75.632 КМ).

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине исказане су у износу од 341.955 КМ и највећим дијелом се односе на обрачунате порезе и доприносе на исплате физичким лицима ван радног односа у износу до 230.608 КМ.

***Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се расходи и припадајуће обавезе признају и евидентирају у периоду у ком су настали у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28).***

### **6.2.3. Ванбилансна евиденција**

У Билансу стања, на дан 31.12.2021. године, није исказана позиција ванбилансне активе и пасиве. Ревизијом је утврђено да Болница није евидентирала примљене банкарске гаранције за озбиљност понуда (41.992 КМ), туђи материјал (106.617 КМ) који се односи на лијекове Фонда здравственог осигурања и туђу имовину уступљену на кориштење сходно члану 62. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

***Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се на позицијама ванбилансе активе и пасиве евидентира вриједност примљених гаранција, туђи материјал и туђа имовина уступљена на кориштење сходно члану 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године.***

### **6.3. Биланс токова готовине**

У Билансу токова готовине исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 19.321.343 КМ, одливи готовине из пословних активности у износу од 18.858.887 КМ и одливи готовине из активности финансирања у износу од 1.156.615 КМ.

Нето одлив готовине исказан је у износу од 694.159 КМ, готовина на почетку обрачуноског периода исказана је у износу од 1.199.641 КМ, а готовина на крају обрачуноског периода у износу од 505.482 КМ.

Одливи готовине из пословних активности прецијењени су за износ од 1.179.048 КМ, а потцијењени су одливи готовине из активности инвестирања (542.069 КМ) по основу куповине некретнина, постројења и опреме и одливи готовине из активности финансирања (636.979 КМ) по основу отплате дугорочних кредита. Готовина на крају обрачуноског периода је прецијењена за износ од 5.404 КМ по основу дугорочних обвезница евидентираних на готовинске еквиваленте умјесто на дугорочне финансијске пласмане (тачка 6.2.1.1. извјештаја).

Биланс токова готовине није сачињен у складу са чланом 11., 14. и 17. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и са захтјевима МРС 7 – Извјештај о токовима готовине (параграф 14, 16 и 17).

***Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се биланс токова готовине сачињава сходно МРС 7 - Извјештај о токовима готовине и одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва и друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 30.06.2022. године.***

#### **6.4. Временска неограниченост пословања**

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације у вези сталности пословања, што није у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 25) и за наведено препорука је дата у тачки 6.6. извјештаја.

#### **6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе**

Према писменој информацији за потребе ревизије против Болнице се води један радни спор и два спора ради накнаде штете у вриједности од 52.959 КМ. Болница нема покренутих судских спорова против других лица.

Болница није вршила процјену исхода спорова у складу са МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 3, 86 и 89).

#### **6.6. Напомене уз финансијске извјештаје**

Уз финансијске извјештаје за 2021.годину сачињене су и Напомене, али исте не задовољавају захтјеве МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, јер Болница није у потпуности објелоданила информације о:

- примијењеним рачуноводственим политикама и основу одмјеравања, што није у складу са захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја (параграф 117-124);
- корисном вијеку употребе или кориштене стопе амортизације, бруто књиговодствену вриједност и акумулирану исправку вриједности на почетку и крају периода, усклађивање књиговодствене вриједности на почетку и на крају периода, код сталне имовине у изградњи нису објављени у потпуности износи издатака признатих у књиговодственој вриједности некретнина, постројења и опреме током изградње и уговорних обавеза за стицање некретнина, постројења и опреме, што није у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 73 (ц), (д), (е) и 74 (а), (б));
- потенцијалним обавезама и имовини у вези њихове природе, процјене извјесности са роком, процјене њиховог финансијског учинка и могућност надокнаде, што није у складу са МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 28, 86 и 89);
- токовима готовине по сегментима који произилазе из инвестиционих, пословних и активности финансирања, што није у складу са захтјевима МРС 7 - Извјештај о токовима готовине (параграф 14, 16 и 17);
- кориштеним методама обрачуна излазне вриједности залиха, износа отписа залиха, што није у складу са захтјевима МРС 2 – Залихе (параграф 36);
- природи и обиму државних давања, што није у складу са МРС 20 –

Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи (параграф 39).

**Препоручује се директору Болнице да обезбиједи да се у у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације о примијењеним рачуноводственим политикама, сталности пословања и додатне информације сходно захтјевима МРС и МСФИ.**

Ревизијски тим

Горан Штрбац, с.р.

Остоја Драгојевић, с.р.

Богдана Поповић, с.р.